



2022

UZMAN ÖĞRETMENLİK

Konu Özetli **SORU BANKASI**

**SORU
CEVAP
YÖNTEMİYLE**

MEB'İN AÇIKLADIĞI GÜNCEL PROGRAM KONULARI:

1. Öğrenme ve Öğretme Süreçleri
2. Ölçme ve Değerlendirme
3. Özel Eğitim ve Rehberlik
4. Eğitim Araştırmaları ve Ar-Ge Çalışmaları
5. Eğitimde Kapsayıcılık
6. Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği
7. Sosyal Etkileşim ve İletişim
8. Dijital Yetkinlik
9. Güvenli Okul ve Okul Güvenliği



MEB 2022 UZMAN ÖĞRETMENLİK KONU ÖZETLİ SORU BANKASI

Soru-Cevap Yöntemiyle Yüksek Başarı İçin Özel Hazırlanmış

Kalem Kitap Yayıncılık

ISBN: 978-605-71223-8-4

Tüm hakları saklıdır.

Yayıncı izni olmadan kısmen de olsa hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

1.Baskı: 2022

Kapak Tasarım

Dizgi: CENK DİNÇER

Baskı ve Cilt

STEP Dijital Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Organize Sanayi 1420. Cadde No: 58/1-2-3-4-5 Ostim Yenimahalle-Ankara

Tel: 0312. 395 85 71 **Fax:** 0312. 395 85 72



Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Cebeci Kampüsü

Cebeci-Çankaya-ANKARA

0 312 3633350-5020

Sertifika No: 49180

www.kalemkitap.com.tr

ÖNSÖZ

Değerli Öğretmenim;

MEB Uzman Öğretmenlik Sınavı Hazırlık kitabımız, yayımlanan sınav ilanındaki konular kapsamında, alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından hazırlanmıştır.

MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanacak olan yazılı sınav çoktan seçmeli 100 sorudan oluşacaktır.

Sınava girecek olan adaylarımızın başarılı olmasına yönelik olarak **Soru-Cevap Yöntemini** uyguluyoruz. Bu yöntemle, bilgiye dayalı içeriklerin oluşturduğu konulardan sorulabilecek tüm sorulara hazırlıklı olacaksınız. Kitabımız bu yöntemle; hem konu anlatımını, hem soru bankasını içerisinde barındırmaktadır.

Yayınımızdaki konu özetleri hazırlanırken, MEB tarafından öğretmenlerimize yönelik hazırlanan içerikler esas alınmıştır.

Her bölümün sonunda, sınavda çıkması muhtemel konu başlıkları dikkate alınarak çoktan seçmeli test sorularına yer verilmiştir.

Okuyucuların toplam iş yükü gözetilerek, öz ve net bilgilerle, konuları pekiştirmek amacıyla özenle hazırlanan bu yayınınızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz.

Kalem Kitap

Ankara Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Fakültesi Cebeci Kampüsü

İÇİNDEKİLER

1) Öğrenme ve Öğretme Süreçleri

Konu Özeti.....	7
Test - 1-2-3-4-5.....	52

2) Ölçme ve Değerlendirme

Konu Özeti.....	62
Test - 1-2-3.....	73

3) Özel Eğitim ve Rehberlik

Konu Özeti.....	79
Test - 1-2-3-4-5.....	105

4) Eğitim Araştırmaları ve Ar-Ge Çalışmaları

Konu Özeti.....	115
Test - 1-2-3.....	129

5) Eğitimde Kapsayıcılık

Konu Özeti.....	135
Test - 1-2-3-4.....	145

6) Çevre Eğitimi ve İklim Değişikliği

Konu Özeti.....	155
Test - 1-2-3-4.....	167

7) Sosyal Etkileşim ve İletişim

Konu Özeti.....	175
Test - 1-2.....	182

8) Dijital Yetkinlik

Konu Özeti.....	186
Test - 1-2.....	198

9) Güvenli Okul ve Okul Güvenliği

Konu Özeti.....	202
Test - 1-2-3.....	208

1. ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ

A. TEMEL KAVRAMLAR

1. Öğretme nedir?

■ Öğrenmeyi sağlamak amacıyla düzenlenen tüm faaliyetler.

■ Tekrar ya da yaşantı sonucu bireyin davranışında ortaya çıkan ve oldukça kalıcı olan değişiktir.

■ Bu süreçte çevre de aktif rol oynar.

■ Yeni davranışların kazanılması, beceriye dönüştürülmesi, değişikliğin gerçekleşmesi gibi süreçlerde çevre de etkilidir.

2. Öğretme faaliyetlerinin önceden belirlenen hedefler doğrultusunda planlı ve kontrollü olarak düzenlenmesi ve uygulanmasına ne denir?

Öğretim

3. Bireyin kendi yaşantısı yoluyla edinmiş olduğu nispeten kalıcı izli davranış değişikliklerine ya da kişinin tutum veya davranışın kendi kontrolü altında değişmesi için bir bilgi veya beceri edinmesine ne denir?

Öğrenme

4. Bireyin kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış değişikliği meydana getirme sürecine ne denir?

Eğitim

5. Eğitimle, model alma yoluyla aktarılan bir toplumun ürettiği maddi ve manevi değerler bütününe ne denir?

Kültür

6. Bireyin doğumdan ölüme kadar toplumun istek ve beklentilerine uyacak şekilde etkilenmesi ve değiştirilmesine ne denir?

Kültürleme

7. Kültürleme türleri nelerdir?

Zoraki Kültürleme: Bireye hür iradesi dışında kültürel değerlerin zoraki olarak kabul ettirilmesidir. Mesela; siyasi partilerin görüşlerini propaganda aracılığıyla empoze etmeye çalışması.

Gelişigüzel kültürleme: Bireylere plansız, sistemsiz ve gelişigüzel bir biçimde kültürel değerlerin benimsettirilmesidir. Mesela; aile içinde örf, adet, gelenek ve göreneklerin çocuklarına öğretilmesi.

Kasıtlı kültürleme: Kültürel değerlerin planlı ve kasıtlı bir şekilde bireylere aktarılmasıdır. Mesela; formal eğitim (okullarda verilen eğitim gibi). Tarihi, coğrafi vb. bilgilerin okullarda öğretilmesi.

8. İki farklı kültürün karşılaşmaları ve etkileşimde bulunmaları sonucu kendi kültürlerinde olmayan yeni bir kültürel bileşime ulaşmalarına ne denir?

Kültürlenme

9. Farklı kültürlerin karşılıklı etkileşimi ile gerçekleşen serbest kültür alış-verişine yani farklı toplumlardaki bireylerin kültürel etkileşimde bulunmasına ne denir?

Kültürleşme



ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜREÇLERİ TEST 1

1. Öğrenmeyi, yani tekrar ya da yaşantı sonucu bireyin davranışında ortaya çıkan ve oldukça kalıcı olan değişiklikleri sağlamak amacıyla düzenlenen tüm faaliyetlere ne denir?

- A) Eğitim
- B) Kültür
- C) Öğretme
- D) Öğrenme
- E) Öğretim

2. Öğretme faaliyetlerinin önceden belirlenen hedefler doğrultusunda planlı ve kontrollü olarak düzenlenmesi ve uygulanmasına ne denir?

- A) Öğretim
- B) Eğitim
- C) Öğrenme
- D) Eğitim
- E) Öğretme

3. Bireyin kendi yaşantısı yoluyla edinmiş olduğu nispeten kalıcı izli davranış değişikliklerine ya da kişinin tutum veya davranışın kendi kontrolü altında değişmesi için bir bilgi veya beceri edinmesine ne denir?

- A) Eğitim
- B) Öğrenme
- C) Öğretim
- D) Öğretme
- E) Hiçbiri

4. Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla istendik davranışları meydana getirme sürecine eğitim denir.

Bu tanımda 'istendik davranışları meydana getirme' ile kastedilen nedir?

- A) Davranış değişikliği olması
- B) Bireyin kendi yaşantısının önemli olması
- C) Eğitimin önemi
- D) Eğitimde hedefin olması
- E) Bireyin önemli olması

5. Eğitimle, model alma yoluyla aktarılan bir toplumun ürettiği maddi ve manevi değerler bütününe kültür denir.

Aşağıdakilerden hangisi kültürün özelliklerinden değildir?

- A) Kültür toplumsaldır.
- B) Kültür öğrenilir.
- C) Kültür süreklidir.
- D) Kültür ihtiyaç gidericidir.
- E) Kültür değişim göstermez.

6. Kültürle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Kültür toplum için önemli değildir.
- B) Kültür sosyal kişiliğin oluşmasını sağlar.
- C) Kültür bir dayanışma aracıdır.
- D) Kültür koordinasyonu sağlar
- E) Kültür toplum hayatını düzenler.



7. Elif'in anne babasından otobüste yaşlılara yer vermeyi öğrenmesi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Kültürleme
- B) Kültürlenme
- C) Kültürleşme
- D) Öğretim
- E) Öğrenim

8. Bir ülkeden başka bir ülkeye göç eden bireyin, kendi ülkesinin kültürüyle göç ettiği ülkenin kültürünün birleştirmesi aşağıdakilerden hangisine örnektir?

- A) Kültürleşme
- B) Kültürleme
- C) Kültürlenme
- D) Kültür
- E) Sosyalleşme

9. Bireyin doğumdan ölümüne kadar toplumun istek ve beklentilerine uyacak şekilde etkilenmesi ve değiştirilmesine kültürleme denir?

Aşağıdakilerden hangisi kültürleme çeşitlerinden birisi değildir?

- A) Zoraki kültürleme
- B) Gelişigüzel kültürleme
- C) Kasıtlı kültürleme
- D) İsteksiz kültürleme
- E) Hiçbiri

10. Farklı kültürlerin karşılıklı etkileşimi ile gerçekleşen serbest kültür alış-verişine yani farklı toplumlardaki bireylerin kültürel etkileşimde bulunmasına **kültürleşme** denir.

Aşağıdakilerden hangisi kültürleşmeye örnektir?

- A) Almanya'da yaşayan Türk gençlerinin tamamen Alman kültürünü belirlemesi ve o şekilde davranması.
- B) Mine'nin anne babasından bayramda büyüklerin elini öpmeyi öğrenmesi.
- C) Bir Türk kadınla ve İtalyan erkeğin evlendikten sonra, Kadının pizza yapmayı erkeğin mantı açmayı öğrenmesi.
- D) Figen'in okulda öğrendiği konuları günlük hayatında kullanması.
- E) Rusya'ya giden bir öğrencinin sabah kahvaltısında votka içmeye başlaması.



CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	B	D	E	A	A	C	D	C

2. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Ölçme nedir?

Herhangi bir niteliği gözlemek, gözlem sonuçlarını sayı ya da sembollerle ifade etmektir.

2. Ölçmeye örnekler veriniz.

- Bülent 85 puan aldı.
- Ahmet'in boyu 185 cm'dir.
- Zeynep sınavda 3. oldu.
- Evimiz çok geniştir.
- Hakan, uzun boyludur.

3. Ölçek türleri nelerdir?

- Sınıflama ölçekleri
- Sıralama ölçekleri
- Eşit aralıklı ölçekler
- Eşit oranlı ölçekler

4. Ölçekleri en az bilgi verenden en çok bilgi verene göre sıralayınız.

- Sınıflama ölçekleri
- Sıralama ölçekleri
- Eşit aralıklı ölçekler
- Eşit oranlı ölçekler

5. Bir olayın birim zaman içinde hangi sıklıkla, kaç defa tekrarlandığının ölçümüne ne denir?

Frekans

6. Frekansı en büyük olan puana / en çok tekrar edilen ölçme sonucuna ne denir?

Mod (tepe değer)

7. Gözlenen değerlerin tümü toplanarak gözlem sayısına bölündüğünde elde edilen değere ne denir?

Aritmetik Ortalama

8. Küçükten büyüğe doğru sıralanmış bir ölçüm grubunun orta puanına ne denir?

Medyan (Ortanca)

9. Veri değerlerinin aritmetik ortalamadan farklarının karelerinin toplamının veri sayısı -1'e bölümünün karekökü olan, yani verilerin ortalamadan sapmalarının kareler ortalamasının karekökü olarak tanımlanan kavram hangisidir?

Standart sapma

Standart Sapma

$$S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

X_i : i'inci öğrencinin ham başarı puanı.

$\bar{X}$: Sınıfın aritmetik ham başarı ortalaması

S : Standart sapma

n : Bağıl değerlendirmeye katma sınırı dikkate alınarak sınıftaki devam koşulunu yerine getirmiş öğrenci sayısı

10. Standart sapma nasıl yorumlanır?

Standart sapma ile verilerin ne kadarının ortalamaya yakın olduğunu buluruz.

Eğer standart sapma küçükse veriler ortalama yakın yerlerde dağılmışlardır.

Bunun tersi olarak standart sapma büyükse veriler ortalamadan uzak yerlerde dağılmışlardır.

Bütün değerler aynı olursa standart sapma sıfır olur.



3. ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK

A- REHBERLİK

1. Bireyin kendini anlaması çevredeki olanakları tanınması, problem çözme gücü kazanıp doğru kararlar alarak kendini gerçekleştiren bir kişi olarak gelişebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel yardıma ne denir?

Rehberlik

2. Resmî ve özel, örgün eğitim ve hayat boyu öğrenme kurumlarında rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin yürütülmesi ve koordinasyonunun sağlanması amacıyla kurulan birime ne denir?

Rehberlik ve psikolojik danışma servisi

3. Gelişim alanlarına göre rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri hangileridir?

■ Sosyal duygusal gelişim alanı

■ Akademik gelişim alanı

■ Kariyer gelişim alanı

4. Okul öncesi dönemde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri hangi amaçla yürütülür?

Çocuğun kendini tanıması, sosyalleşmesi, özgüven geliştirmesi, sınırlarını keşfetmesi, okula uyum sağlaması, okula ve öğrenmeye yönelik olumlu tutum geliştirmesi, yetenek ve ilgi alanları hakkında farkındalık kazanması amacıyla yürütülür.

5. İlkokul kademesinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri hangi amaçla yürütülür?

Öğrencinin okula uyum sağlaması, eğitim ortamlarına ve öğrenmeye yönelik olumlu tutum geliştirmesi, öğrenmeyi öğrenme ve öğrendiklerini aktarmaya yönelik bilişsel beceriler kazanması, kendini tanıması, özgüven geliştirmesi, duyguları tanıma ve ifade etme, arkadaş edinme, problem çözme gibi becerileri kazanması amacıyla yürütülür.

6. Ortaokul kademesinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri hangi amaçla yürütülür?

Öğrencinin arkadaşlık ilişkisi kurma ve geliştirme, karar verme, sorumluluk alma ve çatışma çözme gibi yaşam becerileri kazanması, ergenlik dönemindeki değişimlere uyum sağlaması, kendine uygun öğrenme yöntemleri doğrultusunda çalışma becerileri geliştirmesi, ilgi, yetenek ve kişilik özellikleri ile güçlü ve zayıf yönlerini fark ederek kariyer hedefleri doğrultusunda üst öğrenim kurumlarına yönelmesi amacıyla yürütülür.

7. Ortaöğretim kademesinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri hangi amaçla yürütülür?

Öğrencinin bireysel özelliklerini değerlendirip sağlıklı bir kimlik oluşturmaya, ergenlik dönemindeki değişimlere uyum sağlaması, değerlerini fark etmesi ve kendi değerleri ile toplumsal değerler arasında bağ kurabilmesi, verimli, sistemli ve planlı çalışma alışkanlığı kazanması, kariyer hedefleri doğrultusunda üst öğrenim, meslek ve iş alanlarına yönelmesi amacıyla yürütülür.



4. EĞİTİM ARAŞTIRMALARI VE AR-GE ÇALIŞMALARI

A.AR-GE KAVRAMI

1. AR-GE'nin açılımı nedir?

Araştırma Geliştirme Birimi

2. AR-GE birimlerinin kurulmasının temel amacı nedir?

Özü itibarıyla ortak paydası büyük olan faaliyet ve projelerde tekrarların önlenmesi, insan ve madde kaynağının etkin ve verimli kullanılması, uzmanlık, tecrübe ve birikimin yerinde kullanılması için çalışmaların tek elden aynı ekip tarafından yürütülmesini sağlamaktır.

Ayrıca, özünde planlama, stratejik yönetim, idareyi geliştirme, hizmetlerin niteliğini iyileştirme, kapasite geliştirme ve dolayısıyla kurumsal değişimi yakalama olan çalışmaları birleştirmektedir.

3. AR-GE biriminin görevleri nelerdir?

■ Milli eğitim müdürlüğünün kurumsal kapasitesini geliştirecek ulusal ve uluslararası projeler hazırlamak, yürütmek ve sonuçlarını raporlaştırmak

■ Okul/kurumlara ulusal ve uluslararası düzeyde hazırlayacakları projelerde, rehberlik ve danışmanlık yapmak.

4. AR-GE hangi birime bağlıdır?

Strateji geliştirme şubesinden sorumlu il milli eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürüne bağlıdır.

5. AR-GE hangi birimlerden oluşur?

Araştırma, stratejik planlama ve kalite geliştirme ekibi (ASKE)

Projeler ekibi (PEK)

6. Stratejik plan nedir?

Yöneticilerin aklında olan hedefleri daha sistematik bir şekilde ortaya çıkarmak ve bunları tüm departmanlara yayarak kaynaklarını bu hedeflere doğru yönlendirmek demektir.

7. TÜBİTAK Bilim ve Toplum Destek programlarından 4004 Doğa Eğitimi ve Bilim Okulları projeleri çağrı alanları nelerdir?

Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji Alanları, Sosyal ve Beşeri Bilimler, Tarımsal Bilimler, Tıbbi Bilimler

8. Stratejik plan kaç yılda bir hazırlanır?

Stratejik planlar 5 yıllık bir dönemi kapsar.

9. Okullardaki Strateji Geliştirme Kurulu kimlerden oluşur?

Okul Müdürünün Başkanlığında, bir Okul Müdür Yardımcısı, bir öğretmen ve Okul/Aile Birliği Başkanı ile bir yönetim kurulu üyesi olmak üzere 5 kişiden oluşan üst kurul kurulur.

10. Okullarda Stratejik Planlama Ekipleri kimlerden oluşur?

Ekip, Okul müdürü tarafından görevlendirilen ve üst kurul üyesi olmayan müdür yardımcısı başkanlığında, belirlenen öğretmenler ve gönüllü velilerden oluşur.



6. ÇEVRE EĞİTİMİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

1. Yerküreyi çepeçevre saran, yaşamın varlığını ve sürekliliğini sağlayan gaz örtüsüne ne denir?

Atmosfer veya Hava küre

2. Dünya yüzeyini çevreleyen atmosfer katmanını farklı özelliklere sahip çeşitli gazlardan oluşur. Bu gazlar ve oranları nelerdir?

■Azot (%78)

■Oksijen (%21)

■Asal gazlar (%1)

3. Atmosferde sürekli bulunan, miktarı yere ve zamana göre değişen gazlardır nelerdir?

Karbondiyoksit ve su buharı

4. Atmosferde bulunan gazların %98'lik bölümü nerede bulunur?

Yerden ilk 28 km'lik yükseklikte

5. Atmosfer kalınlığı Ekvator'dan kutup noktalarına gidildikçe hangi etkenler ile azalır?

Sıcaklık, yer çekimi

6. Atmosferin katmanları nasıl meydana gelir?

Atmosferi oluşturan gazlar yer çekiminin etkisiyle fiziksel ve kimyasal özelliklerine göre katmanları meydana getirir.

7. İklim olayları neden troposferde yaşanır?

Su buharının büyük kısmı bu katmanda bulunduğu için

8. İklim olayları hangi katmanda yaşanır?

Troposfer

9. Atmosferin katmanları sırası ile nelerdir?

■Troposfer

■Stratosfer

■Mezosfer

■Termosfer

■Ekzosfer

10. Atmosferdeki gazların %75'i hangi katmanda bulunur?

Troposfer

11. Troposferin üstünde hangi katman yer alır?

Stratosfer, 50 km'ye kadar olan katmandır.

12. Jet rüzgârları ve Ozon tabakasının büyük bir kısmı hangi katmanda yer alır?

Stratosfer

13. Ozon tabakası ne işe yarar?

Güneş'ten gelen zararlı ışınların yeryüzüne ulaşmasını engeller.

14. Ozon tabakası neler meydana getirir?

Ozon (O₃), üç oksijen atomunun birleşmesiyle oluşmaktadır.

Serbest oksijen atomları (O), oksijen molekülü (O₂) ile birleşerek ozon molekülünü (O₃) oluşturur.



7. SOSYAL ETKİLEŞİM VE İLETİŞİM

1. Kişiden kişiye, kişiden gruba, gruptan kişiye, gruptan gruba bilgi, tutum ve davranışların uygun ortamlar, kanallar kullanılarak aktarılmasına ne denir?

İletişim

2. Alıcının göndericiden gelen iletiye geribildirimde bulunmadığı, edilgen durumda kaldığı iletişime ne denir?

Tek yönlü iletişim

3. Alıcının göndericiden gelen iletiye geribildirim sağladığı, gönderici ve alıcının etkileşim içinde olduğu iletişime ne denir?

Çift yönlü iletişim

4. Bilgi alışverişi tek yönlü gerçekleşiyorsa ne denir?

Enformasyon (bilgilendirme)

5. Bilgi alışverişi çift yönlü gerçekleşiyorsa ne denir?

Komünikasyon (iletişim)

6. İletişim ortaya çıkması için gerekli üç unsur nedir?

En az iki tarafın bulunması,

Mesaj alışverişinin gerçekleşmesi,

Mesaj alışverişinin uygun ortam ve kanal kullanılarak yapılması

7. İletişimin hangi işlevleri vardır?

Psikolojik ve toplumsal işlevleri

8. İletişimin Amaçları nelerdir?

- Eğitim
- Kişisel gelişim sağlamak
- İlişkileri geliştirmek
- Paylaşmak
- Var olmak

9. İletişimin Özellikleri nelerdir?

- İletişim çift yönlü gerçekleşir
- İletişim belirli kalıplara bağlıdır
- İletişimde ortak semboller kullanılır
- İletişim için paylaşım gereklidir
- İletişim değişken bir olgudur
- İletişim insanlar arasında gerçekleşir

10. İletişimin psikolojik işlevleri nelerdir?

- Benliği geliştirme
- Arkadaşlarımızla sohbet ederek keyif almak
- Kendimiz ve zevklerimiz için iletişim
- Beklentilerimizi gerçekleştirmek

11. İletişimin toplumsal işlevleri nelerdir?

- Toplum birliğinin korunması, ortak değer ve davranış kurallarına uyulması
- Toplumsal ve kültürel değerlerinin toplumun yeni üyelerine kazandırılması; kuşaklararası aktarılması
- Haber verme işlevi
- Boş zamanları değerlendirme, tiyatro, dans, güzel sanatlar, edebiyat, spor gibi bir arada olma, eğlenme işlevi

